Lietas arhīva Nr. C-1825-19/22
ECLI:LV:KURT:2019:0516.C33578618.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2019.gada 16.maijā
Kurzemes rajona tiesa
tiesnese V.Pavlovska,
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu AS „Citadele banka" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu un

Aprakstošā daļa
konstatēja:

AS „Citadele banka" iesniedza prasību pret /pers. A/ par neatmaksātās kredīta pamatsummas EUR 1944,32 piedziņu. Piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. A/, lūdz parādu piedzīt no /pers. B/. Lūdz piedzīt tiesāšanās izdevumus un procentus līdz sprieduma izpildes dienai no /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā piedzīt no /pers. B/.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1., 1319., 1330., 1431., 1587., 1692., 1698., 1702.panta otro daļu, 1756., 1757., 1759., 1765., 1828., 1943., 1946.pantu.

Prasībā norādīts, ka 2006.gada 18.decembrī AS „Citadele banka" un /pers. A/ noslēdza Kredīta līgumu Nr.4.4.-06/743 un atbildētājam tika izsniegts aizdevums EUR 21 500 ar galīgā norēķina dienu 2016.gada 17.decembrī. Kredīta līgumā uzņemto saistību izpilde nodrošināta ar hipotēku uz /pers. C/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kā arī /pers. C/ un /pers. B/ 2006.gada 18.decembra galvojumu Nr.4.4.-06/743-GL3. 2010.gada 29.jūnijā, 2011.gada 26.septembrī, 2012.gada 11.septembrī, 2012.gada 25.septembrī puses noslēdza papildus vienošanos. 2015.gada 17.jūnijā /pers. C/ nomira un prasītājs pieteica kreditora pretenziju uz mantojumu. Mantinieki nepieteicās un 2018.gada 24.janvārī nekustamais īpašums tika atzīts par bezmantinieka mantu, pārdots izsolē un kreditoram hipotekārā prasījuma daļējai dzēšanai pārskaitīti EUR 15 078,88. 2015.gada 26.oktobrī un 2018.gada 10.septembrī abiem atbildētājiem nosūtīti paziņojumi par atlikušajām parādsaistībām, bet parāds netika samaksāts. Neatmaksātā aizdevuma pamatsumma bija EUR 14 738,34 un kopējais aprēķinātais procentu parāds EUR 2284,86. No tiesu izpildītāja ieskaitītās summas dzēsti procenti un EUR 12 794,02 novirzīti pamatsummas daļas atmaksai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22}panta prasībām atbildētājiem nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un citas procesuālās tiesības, kā arī noteikts rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš.

Atbildētājam/pers. A/ adresētā korespondence saņemta atpakaļ ar norādi, ka beidzies glabāšanas laiks un adresāts pēc norādītās adreses nebija sastopams. Tā kā dokumenti atbildētājam nosūtīti uz deklarētās dzīvesvietas adresi, tad, atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrajā daļā ietvertajai prezumpcijai, uzskatāms, ka dokumenti viņam ir izsniegti.

Atbildētājs/pers. A/ paskaidrojumu tiesai nav iesniedzis, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Atbildētājs/pers. B/ rakstveida paskaidrojumā norāda, ka prasību neatzīst, jo viņu piespieda uzņemties saistības, jo atteikšanās gadījumā viņam būtu draudi veselībai. Parādnieks ir viņa sievas dēls, un viņš uzskata, ka svešs cilvēks.

Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa atzīst, ka lietu ir pamats izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus lietā, tiesa atzīst, ka AS „Citadele banka" prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apjomā.

[1] 2006.gada 18.decembrī AS „Parex banka" un /pers. A/ noslēdza Kredīta līgumu Nr.4.4.-06/743. Saskaņā ar Kredīta līguma 1.2.punktu, atbildētājam tika izsniegts naudas aizdevums 21 500, dokumentu noformēšanai un nekustamā īpašuma remontam. Līgumā noteikts saistību galīgās izpildes termiņš 2016.gada 17.decembris.

Lietai pievienotais rīkojums Nr.FA 016401 pierāda, ka 2007.gada 31.janvārī /pers. A/ izsniegts aizdevums EUR 21 500(sk. lietas 36.lapa).

2010.gada 29.jūnijā noslēgta Vienošanās Nr.1 par grozījumiem Kredīta līgumā, noteikts, ka neatmaksātais kredīts ir EUR 20 030,10. 2011.gada 26.septembra Vienošanās Nr.2 puses noteica, ka neatmaksātais kredīts ir EUR 18 956,63, norādīts, ka 2010.gada 28.jūlijā AS „Parex banka" un AS „Citadele banka" ir noslēgušas līgumu par uzņēmumu pāreju, saskaņā ar kuru AS „Citadele banka" ir pārgājušas visas AS „Parex banka" no Kredīta līgumu Nr.4.4.-06/743 izrietošās tiesības un saistības. 2012.gada 11.septembrī noslēgta Vienošanās Nr.3 par grozījumiem Kredīta līgumā, noteikta jauna procentu likme. 2012.gada 25.septembrī noslēgta Vienošanās Nr.4 par grozījumiem Kredīta līgumā.

Saistība, kas izriet no 2006.gada 18.decembrī noslēgtā Kredīta līguma Nr.4.4.-06/743, ir nodrošināta ar 2006.gada 18.decembrī ar /pers. B/ noslēgto Galvojumu Nr.4.4.-06/743-GL3.

Saskaņā ar Kredīta līguma Nr. 4.4.-06/743 līguma 4.1.punktu, klients saskaņā ar līguma noteikumiem samaksā bankai par katru līguma 1.5.1.punktā noteikto procentu aprēķināšanas periodu aprēķinātos procentus un atmaksā bankai saņemto kredītu(tā daļu), attiecīgi procentu samaksas datumā vai kredīta maksājumu samaksas datumā, nodrošinot kontā pietiekamus naudas līdzekļus šo maksājumu veikšanai pilnā apmērā kredīta valūtā. Klients pilnvaro banku bez atsevišķa klienta maksājuma uzdevuma vai rīkojuma norakstīt no konta naudas līdzekļus, kas nepieciešami procentu un kredīta atmaksas maksājumu samaksai.

Noslēgtās vienošanās un parāda aprēķins apliecina, ka līdz 2012.gada 25.septembrim parādnieks ir noslēdzis jaunas vienošanās par procentu apmēru, maksāšanas kārtību, bet parāds labprātīgi nav maksāts. 2015.gada jūlijā ir samaksāts EUR 8,14, bet turpmāki maksājumi nav.

Tiesa atzīst, ka ir iegūti pierādījumi, ka atbildētājs noslēdza aizdevuma līgumu, saņēma aizdevumu, un atbilstoši Civillikuma 1943.pantam, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

[2] 2016.gada 17.decembrī iestājās saistību izpildes termiņš un neatmaksātā kredīta summa bija EUR 14738,34, procenti par kredīta lietošanu EUR 16517,22, procenti par kredīta lietošanu par kavētā kredīta summu EUR 64,93, līgumsods EUR 8554,06.

Prasības summas aprēķinā ietverts pamatparāds EUR 14 738,34 un aizdevuma lietošanas procenti EUR 924,82.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam, ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

2006.gada 18.decembra Kredīta līguma Nr.4.4.-06/743 1.4.punktā puses vienojās, ka mainīgā procentu likme gadā sastāv no nemainīgās daļas 2,5% un mainīgās daļas EUR 6 mēnešu LIBOR likme, kas līguma noslēgšanas dienā ir 3,80%. Procentu apmērs tika grozīts ar 2012.gada 11.septembrī noslēgto Vienošanos Nr.3 un noteikts, ka mainīgā procentu likme gadā sastāv no nemainīgās daļas 4,15% un mainīgās daļas EUR 6 mēnešu LIBOR likmes.

Par aizdevuma lietojuma procentiem puses vienojās līgumā, parādnieks labprātīgi procentus nav maksājis, aizdevumu ir lietojis un vēl joprojām tas pilnā apmērā nav atdots, tāpēc pamatoti prasības summas apmērā iekļauti procenti par laiku no 2015.gada 11.jūnija līdz 2016.gada 16.decembrim EUR 924,82.

[3] Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Pēc līguma termiņa notecējuma 2016.gada 16.decembrī, sākot ar nākošo dienu, prasītājs aprēķināja likumiskos nokavējuma procentus par kavējuma periodu no 2016.gada 17.decembra līdz 2018.gada 2.jūlijam(562 kavējuma dienas) EUR 1360,06.

Augstākās tiesas Senāts atzina, ka „Prasītājam bez šaubām ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušies līdz līguma izbeigšanas brīdim, un tā kā tas ir kapitāls, kas atrodas pie citas personas-tad no līguma izbeigšanas brīža arī likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu"(sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedums SKC-644/2013, 6.lapa).

Tiesa atzīst, ka pamatota ir prasība piedzīt likumiskos nokavējuma procentus, jo atbildētājs pieļāva samaksas nokavējumu, un par nokavējuma periodu aprēķināmi likumiskie procenti.

Turklāt, atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājam atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no paša kapitāla (Civillikuma 1765.pantā noteiktie likumiskie procenti). Tā kā līdz 2018.gada 2.jūlijam likumiskie procenti ir piedzīti, tad turpmāk procenti aprēķināmi no 2018.gada 3.jūlija.

[4] Atbilstoši Civillikuma 1843.pantam, no realizētās ķīlas iegūtajiem līdzekļiem EUR 15078,88, vispirms ir segti nenomaksātie procenti EUR 2284,86, pēc tam līdzekļi novirzīti kapitāla dzēšanai EUR 12 794,02. Tādējādi piedzenams ir neatmaksātais pamatparāds EUR 1944,32, jo kā noteic Civillikuma 1590.pants, tad katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu(..).

[5] Galvojums ir saistību tiesību institūts, kura definīcija sniegta Civillikuma 1692.pantā, kas noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Tātad galvojums ir galvinieka uzņemta saistība, kas nodrošina saistību izpildīšanu pret galvenā parādnieka kreditoru.

2006.gada 18.decembrī AS „Parex banka" un /pers. B/ noslēdza Galvojuma līgumu Nr. Nr.4.4.-06/743-GL3. Saskaņā ar līgumu, galvinieks galvoja par /pers. A/ saistībām, kas izriet no 2006.gada 18.decembrī starp banku un klientu noslēgtā kredīta līguma Nr.4.4.-06/743.

/pers. B/ vienojās atbildēt bankai kā pats parādnieks par klienta saistībām(..), tajā skaitā- ne tikai par parāda pamatsummu jeb galveno parādu, bet arī par procentiem par kredīta lietošanu un rezervēšanu, komisijas maksām, nokavējuma procentiem un līgumsodu, kā arī par visiem iespējamiem izdevumiem, kas saistīti ar atbilstoši saistību līgumam noteiktā klienta parāda atgūšanu.

Līguma 2.punktā puses vienojās, ka galvojums attiecas arī uz visiem iespējamiem Saistību līguma grozījumiem un papildinājumiem, izņemot saistību līgumā noteiktā kredīta pamatsummas palielināšanu.

Galvotājs galvoja par līguma izpildi ar kredīta summu EUR 21500, un līdz līguma termiņa beigām 2016.gada 16.decembrim, parāda saistības samazinājās, pamatparāda summa bija EUR 14738,34. Līguma darbības laikā parādnieks līguma pamatsummu palielināja par EUR 580,18, bet šī summa labprātīgi tika atmaksāta, tādēļ no galvinieka subsidiāri piedzenams nesamaksātais pamatsummas parāds EUR 1944,32.

Atbilstoši Civillikuma 1670.pantam par solidāru saistība kvalificējama tad, kad katram no vairākiem parādniekiem ir pienākums izpildīt apsolīto. Galvojums saskaņā ar Civillikuma 1692.pantu ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot pēdējo no viņas parāda.

Senāta 2019.gada 15.marta spriedumā C04335412 atzīts "Šajā normā sniegtā definīcija rada pamatu atzinumam, ka galvojums ir līgums starp galvinieku un kreditoru, tā ir akcesora saistība, kas kalpo par citas saistības nodrošinājumu, un galvinieks uzņemas subsidiāru atbildību par parādnieka saistību, jo galvojums pats par sevi - arī tad, ja tas ir ekspromisoriskais (galvinieks uzņēmies saistību kā pats parādnieks atbilstoši Civillikuma 1702.panta otrajai daļai) – nenodibina galvinieka un parādnieka solidāru saistību pret kreditoru Civillikuma 1670. un 1672.panta izpratnē."

Šajā gadījumā galvinieks uzņēmās saistības kā pats parādnieks, tādēļ atbilstoši Civillikuma 1702.pantam, /pers. B/ atbild par parāda saistībām, tiklīdz pārkāptas līgumsaistības.

Prasītājs prasību cēla gan pret galveno parādnieku, gan pret galvinieku, tāpēc piedziņa vēršama pret galveno parādnieku /pers. A/, bet gadījumā, ja no viņa piedziņa nav iespējama, vai iespējama daļēji, piedziņa vēršama pret galvinieku /pers. B/.

[6] /pers. B/ cēla iebildumus, ka galvojuma līgumu parakstīja spaidu ietekmē.

Galvojuma līgumā redzams, ka līgumslēdzēju puses ir banka un /pers. B/, līgumā galvinieks ar parakstu ir apliecinājis, ka labprātīgi, no brīvas gribas, bez maldības un spaidiem paraksta šo galvojumu, un līguma tekstā lietoto vārdu nozīme ir skaidri saprotama.

Civillikuma 1431.pants noteic, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

„[..] ar darījuma parakstīšanu tiek nodibināta prezumpcija, ka darījuma dalībnieks no brīvas gribas ir izteicis piekrišanu dokumentā atspoguļotajam darījuma saturam" (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 31.oktobra spriedums lietā Nr.SKC-53/2016 (C17147209) 12.3.punktu, 2017.gada 21.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKC-181/2017 (C24150311) 9.punktu*) .

Civilprocesa likuma 178.panta otrā daļa noteic, ka pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi; šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Galvinieks nav apstrīdējis 2006.gada 18.decembrī parakstīto Galvojumu, tiesā pretprasība nav celta. Tiesības celt pretprasību parādniekam ir izskaidrotas 2018.gada 13.novembrī nosūtītajā pavadrakstā.

Izņemot rakstisku apgalvojumu, lietā nav iesniegts neviens pierādījums, ka parakstot galvojuma līgumu, pret personu tika pielietoti spaidi, vai nu

fiziska vara vai draudi, kas personai radīja bailes(Civillikuma 1463.pants).

Līdz ar to, atbildētājs nav pierādījis iebildumu pamatotību.

[7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasību iesniedzot, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.pantam, prasītājs samaksāja valsts nodevu EUR 291,65 un atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai ar tiesas pavēstu izsūtīšanu saistītos izdevumus EUR 5,27, kurus ir pamats piedzīt no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]panta 2.daļai, nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.panta, 97.panta, 193.panta, tiesa

Rezolutīvā daļa
nosprieda:

Apmierināt pilnā apjomā AS „Citadele banka" prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „Citadele banka", reģistrācijas numurs 40103303559, pamatparādu EUR 1944,32, valsts nodevu EUR 291,65, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,27, kopā EUR 2241,24(divi tūkstoši divi simti četrdesmit viens *euro* un 24 centi).

Ja piedziņa no /pers. A/ nav iespējama pilnīgi vai daļēji, piedziņu vērst pret galvotāju /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Atzīt AS „Citadele banka" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešus procentus) no simta gadā no paša kapitāla, sākot no 2018.gada 3.jūlija.

Parādu maksāt AS „Citadele banka" kontā Nr.LV66PARX0004196610006.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese V.Pavlovska